

ЗОРАН ИГЊАТОВИЋ

ОСТРВО КОЈЕ РАСТЕ

Ово, у много чему слободно, размишљање над четвртим самосталном изложбом Зорана Игњатовића започињемо чињеницом која је најмање релевантна за његово оцењивање, изузев ако се не узме као негативно опредељење. Наиме, слике пред нама настале су на позив, на наговор овдашњег новинара Драгослава Љ. Петковића и потписника ових редова, да би се опремила и графички оплеменила њихова заједничка књига о судбинама Шумадијана који су допали Голог отока. Рукопис је завршен под називом "Непојено море" и никада се није појавио као штампана књига. Неколико месеци по обављеном послу започео је овај, најновији рат.

Слике су, међутим, пред нама.

Зашто ово уопште помињемо када се зна да су многа уметничка дела рађена по поруцима, посебно у сликарству, остварена као врхунски домети уметности.

Па, управо, због тога. Чињеница да су ове слике рађене за објављивање у књизи текстова (што се најизразитије може видети у стандардизованом формату) говори више од свега шта ове слике нису. Оне нису илустрације, нису импресије о прочитаном, нити узгредне забелешке сликареве. То је експозиција једне самосталне, аутономне анализе и дубоке забринутости над основним егзистенцијалним питањима појединца и његове заједнице.

О томе, на свој начин, говори и податак да је од настанка ових слика протекло неколико највратоломнијих и најнеизвеснијих година српске историје уопште, напоком, приводи се на крају још један рат, а да оне нису ништа изгубиле на својој актуелности и значају. Напротив.

Брзина којом ће се за то време смењивати догађаји, густина сензација која ће налећи на уметников сензибилитет имаће и згуснутост и чврстину стене у чију је структуру заронио Зоран Игњатовић покушавајући да разуме голооточке патње, али и смисао људске патње уопште.

Разматрајући феномен "Голи оток" (према предлошку који се превасходно бави питањем: где су жртве овог логора, вођеног новинарским питањем: зашто је донет закон о забрани рођења око отока "Голог" и "Св. Гргур") Игњатовић је заронио и у море, али и у камен. Ова друга авантура била је опаснија, али и спасоносна за слике и њихово опстојање и у овом (не)времену.

Ако уметност не може да промени свет, може да промени свест; дакле, може свет да предвиђа. А Игњатовић то не чини у трансу и хироматским (данас тако помодним) средствима. Он не гледа у зодијак, у кост или длан, већ готово егзактно и поступно испитује фатум камена, његов погубни магнетизам и митолошку задатост човеку. Његову савршену пустош у којој цвета људски бол.

Тако, за овог сликара, камен постаје поприште непрестаног сукоба две симболичке структуре: он једновремено опомиње на пролазност и симболизује вечност; представља инстру-

мент људске патње и завичај најжилавије жеље за преживљавањем. Криш, камен, стена тако постају и мука, али и ослонац оних који желе живети по сваку цену.

А жеља за уживањем у животу по сваку цену јесте стојар мита о Сизифу. Присетимо ли се ове архи-приче биће нам јасније како Игњатовић цивилизацијски утемељује причу о Голом отоку (побуна против ауторитета, жеља да се одузме део добара недодирљивих и напоком казна као бесмислен и бесциљан рад...). Сликара тај поступак успева да покрене и у обрнутом смеру. Дакле не само да историјске чињенице сублимира до универзалних значења, него да их из њихове универзалне суштине, поново преточи у могућу историјску визију. Тако слика Голог отока у презентацији Зорана Игњатовића, прети да се претвори у слику судбине читавог једног народа.

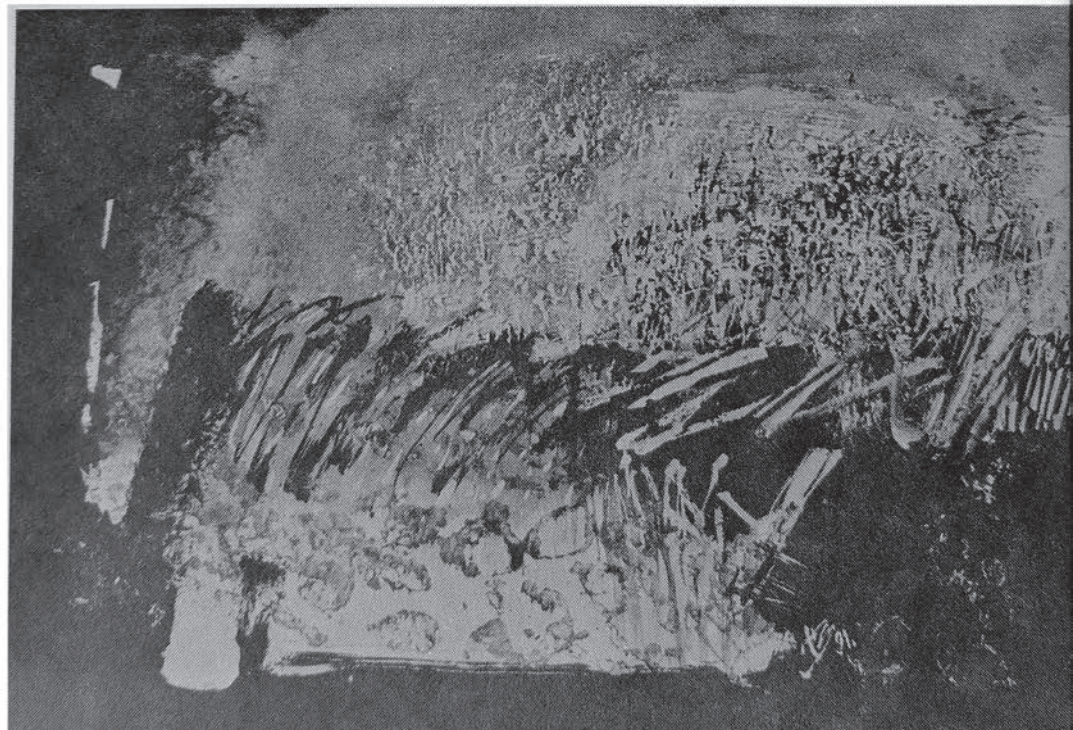
Сликара зна да је Сизифова судбина могућа и поновљива и на колективном плану. Да је враћање под власт богова чији су ауторитети уздрмани увек скопчано са невероватним страдањима. Догодило се то већ Ехнатовим следбеницима у Граду Сунчевог Видокруга, племену Израилевоом које је Јехови криво платило обожавање Златног телета...

Зато Игњатовићева визија "Пуната" (те Харопове барке српске новије историје који је на Голи оток, у изолацију одвозио најљуће вернике нове вере, најупорније атеисте, "отпаднике од вере" и "антихристе") истовремено не само визија напуштеног и пониженог православља, већ и својеврсно острво, онај "сирак тужни" ношен жестоким вихоровима изневерања и покајања.

Зар нисмо сведоци да они које је Данко Поповић у "Књизи о Милутину дефинисао као "народ сувоземан", а који, парадоксално, већином славе Св. Николу, заштитника морепловаца и чија је најлепша изгнаничка песма испевана са пучине и из "Лађе француске", завршавају изоловани од читавог света у земљи, која је исцрпљена, све више претвара у један големи голи оток.

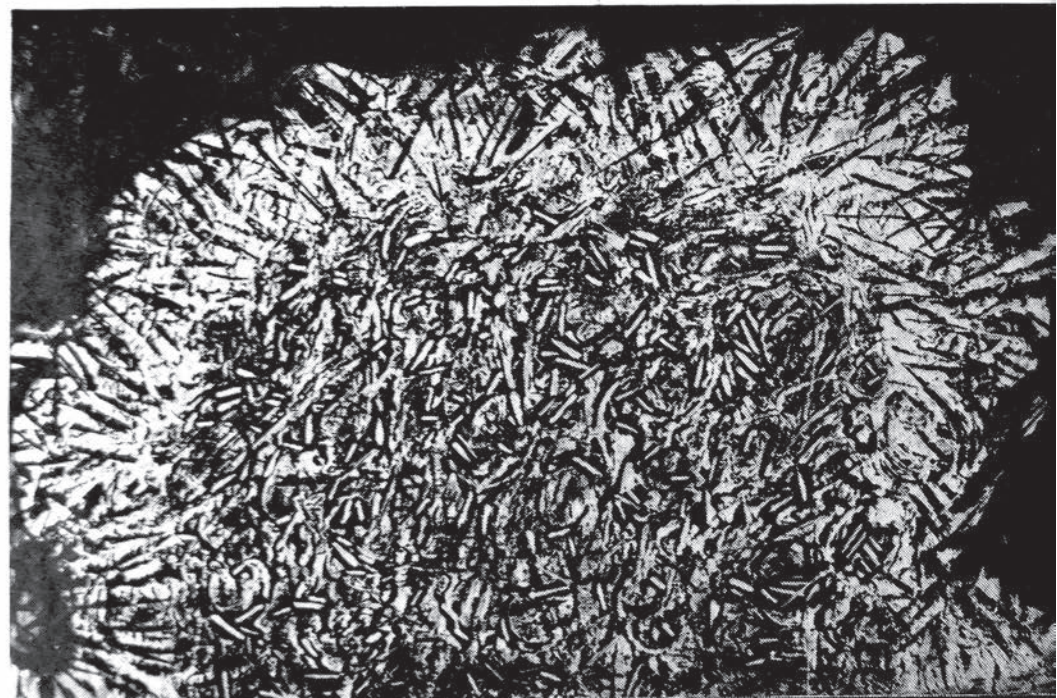
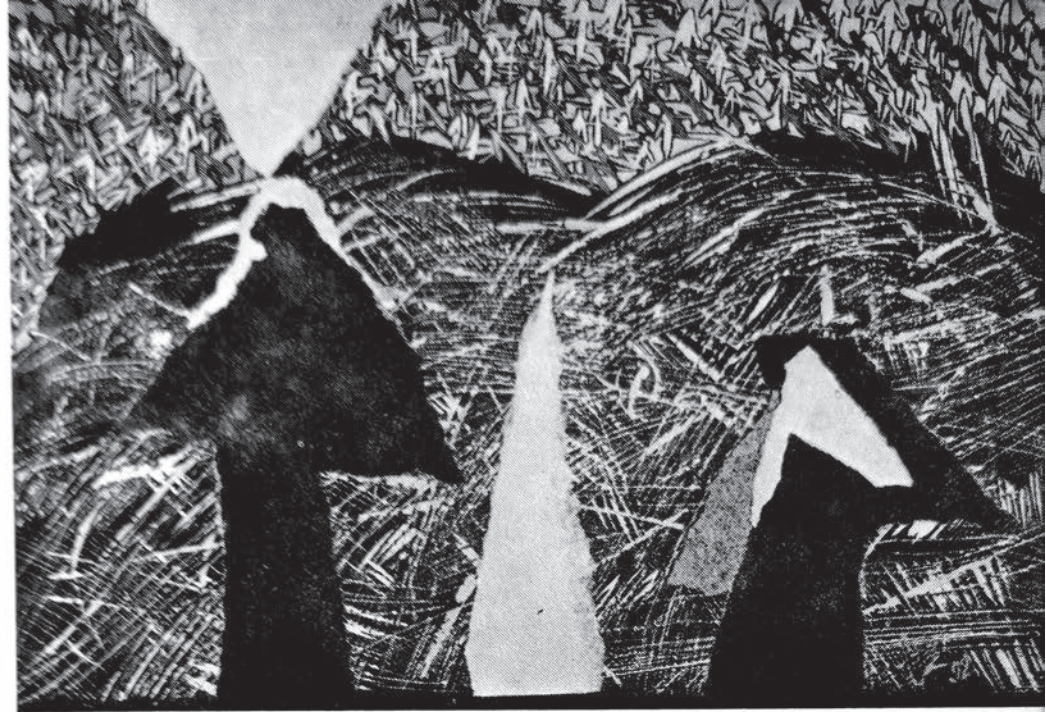
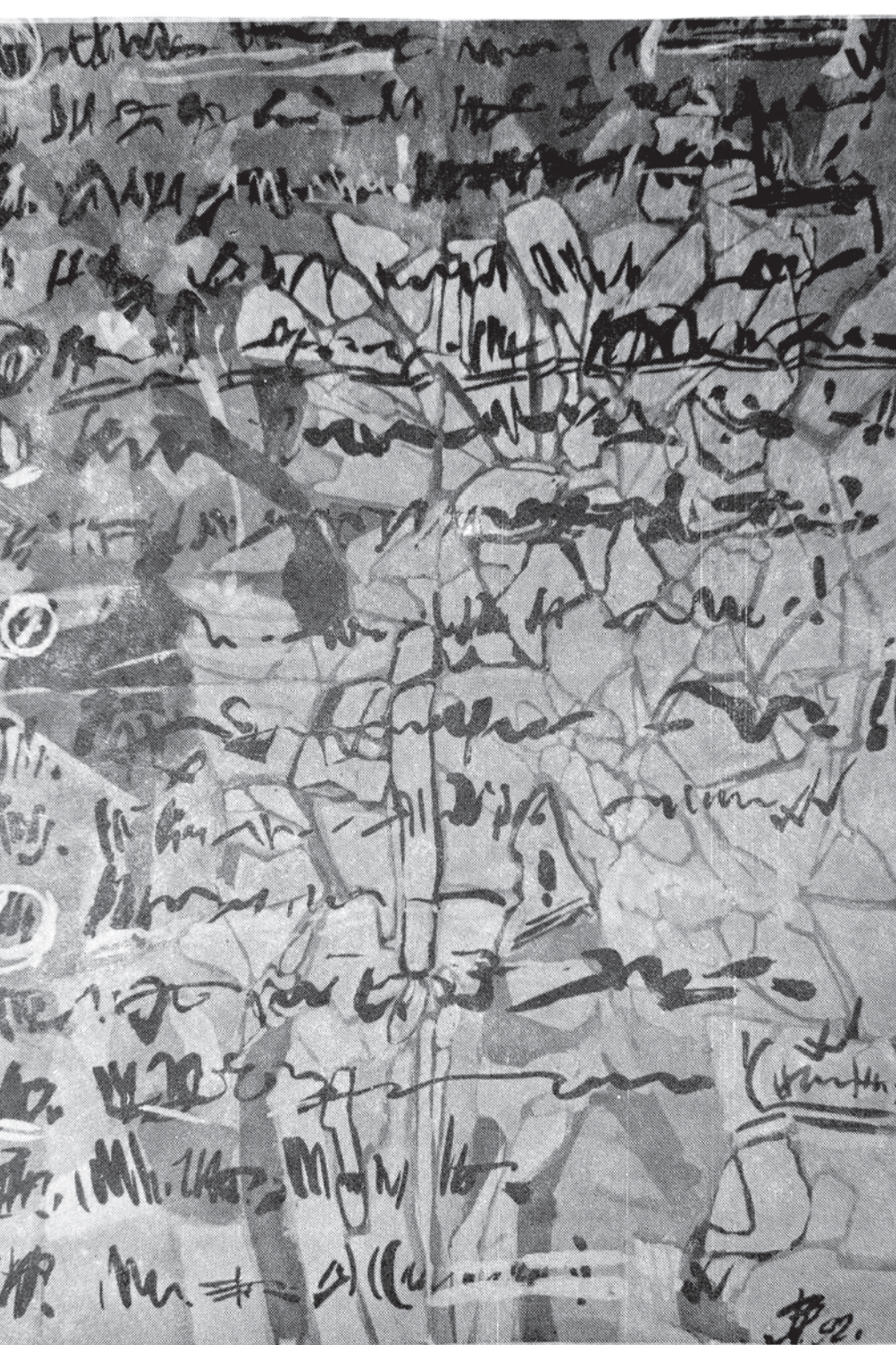
Централна слика ове изложбе, заправо представља визију острво у мору мрака и равнодушности и оставља нам питање није ли оно што је пре пар година нашој нехајности према страдањима ближњих требало да буде опомена Голог отока, данас већ стварност Острва Србија.

Ово је само један, нама се чини, доминантан симболичка равна која не запоставља сву многозначност теме. Напротив. Има у овим сликама и стреличастог стремљења да се исплива на површину где се стрелице појављују као сведене вредности архитектуре храмова. Има најљудске решености да се тајним архивама исписаним на комадима натрон-врећа сачува сведочанство страдалника, али и заводљивог (готово сиренског) позива да се препусти матици у дубинама анонимности уљуљкан заводљивом раскоши форми.

Зоран Игњатовић (1961. Љубљана)

Дипломирао је 1990. године на академији ликовних уметности у Сарајеву, одсек сликарство, у класи професора Миливоја Унковича. Члан је УЛУС-а од 1992. године. Живи и ради у Крагујевцу.

САМОСТАЛНЕ ИЗЛОЖБЕ

Кафе галерија "Звоно", Сарајево, 1990.
Галерија Ј Б (Јанко и Боја), Крагујевац, 1991.
Галерија културног центра, Приштина 1993.

КОЛЕКТИВНЕ ИЗЛОЖБЕ

Галерија Студентског центра, Крагујевац, 1991. год.
Нови чланови УЛУС-а 1992.: Београд, Смедерево, Пријенопоље, Рашка, Нови Пазар.
Пролетна Изложба УЛУС-а, Народни музеј, Крагујевац и Павиљон "Цвијета Зузорић", Београд 1992.

Галерија "Србија", чланови УЛУС-а из Крагујевца, Крагујевац, 1992.

Мала галерија, чланови УЛУС-а из Крагујевца, Аранђеловац 1992.

Галерија 34, чланови УЛУС-а из Крагујевца, Ваљево, 1992.

Театар "Јоаким Вујић", изложба три аутора, М. Сарић, Г. Ракић, З. Игњатовић, Крагујевац, 1992.

Уметничко - пословни центар "Вук Караџић".

Уметници за дацу избеглице, Београд, 1992.

Народни музеј, чланови УЛУС-а из Крагујевца, Крагујевац, 1992.

Ликовна колонија - Вишевац, 1992.

Галерија савремене ликовне уметности - Изложбени павиљон у Тврђави чланови УЛУС-а из Крагујевца, Ниш, 1993.

Мали ликовни салон, изложба цртежа чланова УЛУС-а из Крагујевца, Крагујевац, 1993.

Са члановима групе 18-18:
Крагујевац, Уметничка галерија Народног музеја, 1993.
Бар, Културни центар, 1993.
Котор, Културни центар, 1993.

РЕАЛИЗОВАНИ ПРОЈЕКТИ

"Све о биљу", аутор: мр Живко Славковић, цртежи Зоран Игњатовић, Нова Светлост, Крагујевац, 1991.

"Самопикле биљке - као храна и као лек", аутор: мр Живко Славковић, цртежи Зоран Игњатовић, Нова Светлост, Крагујевац; "Слово", Краљево 1993. године.

Зоран ИГЊАТОВИЋ

ул Рудничка 17/18
34000 Крагујевац

Изложени радови су из циклуса
"ОСТРВО"

Акрилик на папиру;
(1991 - 1992)

НАРОДНИ МУЗЕЈ КРАГУЈЕВАЦ
МАЛИ ЛИКОВНИ САЛОН
ФЕБРУАР '94

Текст: Зоран Петровић; *Издавач:* Народни музеј Крагујевац; *За издавача:* Мирослав Бановић; *Уметнички савет галерије:* Никола Јанковић, Јелена Давидовић; *Кустос:* Татјана Милосављевић; *Фотографије:* Зоран Симић-Пика; *Слог и прелом:* "DM-PRINT"-Крагујевац
Штампа: "Графопромет" - Крагујевац; *Тираж:* 300

СПОНЗОРИ

АГЕНЦИЈА "ВА"

тел. 034/66-161; КРАГУЈЕВАЦ

